

Ängelholms kommun
Familje- och utbildningsnämnden
0431-87000
info@engelholm.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar på betänkandet Hem för barn och unga för en trygg, säker och meningsfull vård (S2025/01291)

Bakgrund

Familje- och utbildningsnämnden i Ängelholms kommun ställer sig i huvudsak positiv till reformens ambitioner att förbättra vården för barn och unga med behov av särskilt stöd och omsorg.

Nedan redovisas kommunens synpunkter och iakttagelser, med särskilt fokus på reformens konsekvenser för kommunens verksamhet, ekonomiska förutsättningar samt juridiska och organisatoriska aspekter.

Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna reformen innebär en betydande ekonomisk belastning för kommunerna. De ökade kostnaderna avser främst rekrytering och kompetensutveckling av kvalificerad personal, investeringar i nya placeringsformer som uppfyller de skärpta kraven på säkerhet och kvalitet, samt ökade administrativa kostnader till följd av omställningar och samverkan med andra myndigheter. Vidare medför reformen risk för merkostnader vid platsbrist, där dyrare och ibland externa lösningar måste användas. Utmaningar kring personalförsörjning kan även resultera i högre kostnader kopplat till vikarier och ökad personalomsättning.

Finansiering och kostnadstäckning

Familje- och utbildningsnämnden efterlyser en tydlighet i hur reformens finansiering är tänkt att ske, med särskild hänsyn till kommunernas ekonomiska ansvar för att säkerställa långsiktig och tillräcklig finansiering. En klar och transparent kostnadstäckningsmodell, som beaktar samverkan mellan stat, kommun och region, är nödvändig för att säkerställa att kommunerna kan uppfylla sina åtaganden utan att kompromissa med annan verksamhet.

Implementerings- och organisatoriska utmaningar

Övergången från nuvarande HVB-verksamhet till en modell med särskilda "hem för barn och unga" kräver omfattande organisatoriska anpassningar. Dessa kan innebära betydande belastning på verksamheten i form av förändrade arbetsprocesser, ökad administrativ komplexitet och risk för störningar i vårdkedjan. Familje- och utbildningsnämnden understryker vikten av noggrann planering, tydlig ansvarsfördelning och omfattande stöd till kommunerna under implementeringsfasen för att minimera negativa konsekvenser.

Ansvarsfördelning vid platsbrist

Familje- och utbildningsnämnden förväntas, enligt betänkandet, agera proaktivt vid platsbrist genom planering och samverkan med andra aktörer för att säkerställa tillräcklig kapacitet. Vid akut brist ska Familje- och utbildningsnämnden prioritera barn och unga utifrån behov och erbjuda alternativa placeringar utan onödiga dröjsmål. Betänkandet är i nuläget otillräckligt tydligt gällande ansvarsfördelningen vid brist på vårdplatser inom de nya placeringsformerna. För att säkerställa rättssäkerhet krävs en tydlig och välkommunicerad ansvarsfördelning mellan stat, kommun och region. Det är även av vikt att socialnämnderna ges nödvändiga verktyg och resurser för att hantera akuta situationer vid platsbrist.

Ungdomars integritet och rättssäkerhet

Familje- och utbildningsnämnden har en oro för att de utökade befogenheter som personal tilldelas, exempelvis visitationer, beslag och provtagningar, kan upplevas som integritetskränkande och påverka ungdomars förtroende för vården negativt. Det är avgörande att en noggrann balans upprätthålls mellan säkerhet och respekt för den enskildes integritet samt att rättssäkerheten garanteras genom tydliga rutiner och kontrollmekanismer.

Sammanfattning

Familje- och utbildningsnämnden understryker att reformen endast kan bli framgångsrik om den genomförs med noggrann planering, tydlig ansvarsfördelning, tillräckliga resurser och med ett starkt fokus på rättssäkerhet och ungdomars integritet.

Enligt beslut i Familje- och utbildningsnämnden den 23 oktober 2025.